

Welsh Conservative **Manifesto for Local Government**

MAY 2017

Ceidwadwyr
Cymreig

Welsh
Conservatives

Welsh Conservatives believe that strong and effective local government should put power back into your hands, giving people across Wales real control of their lives as we leave the European Union.

FOREWORD

Welsh Conservatives believe that strong and effective local government should put power back into your hands, giving people across Wales real control of their lives as we leave the European Union.

Unquestionably, the EU referendum result was an instruction to change the way our country works and the people for whom it works, forever.

It was a call to make Wales and the United Kingdom a country that works for everyone, and not just a privileged few.

And as we negotiate a new relationship with the European Union we have an important opportunity to create a country that is stronger, fairer, more united and more outward looking than ever before.

Strong and effective local government is central to this vision and instead of Labour's top-down, centralising approach, we want to see greater localism and social responsibility.

We trust people to do the right thing and want to give them real control of their lives.

And we are clear; the role of local government should put power back in your hands.

The levers of power should not always be controlled from central government - we want to see your local council delivering effective local services that work for everyone.

Sadly, Labour and Plaid Cymru-led councils have continued to hold back our communities with

a complacency that has seen our high streets deteriorate, our picturesque green spaces diminish, and regular bin collections cut back.

Your local authority plays a hugely important role in shaping many of the vital public services in your community, but they need to be more accountable and open to the people they serve.

We want to see policies developed locally and decisions taken as close as possible to you and your community.

We believe that every child and young person should be given the opportunity to realise their full potential - regardless of their background.

We also want to see our councils prioritising the protection of our most vulnerable and supporting their families; whilst honouring those who served in our armed forces and ensuring they have the best access to the services they require.

Welsh Conservatives have a plan to respond to what people want in Wales and to begin to deliver the change you asked for.

We want to build a united nation where our children and grandchildren are proud to call home.

That's the country we want to create.

So let's build it together by voting for the Welsh Conservatives on May 4th and deliver high quality public services and local decision-making for our communities across Wales.

Andrew RT Davies AM
Leader of the Welsh Conservatives
in the National Assembly for Wales

Rt. Hon Alun Cairns MP
Secretary of State for Wales

DELIVER VALUE FOR MONEY AND ACCOUNTABILITY

Welsh Conservatives believe in low taxes and efficient, high quality services; we will:

- ✓ Fight for our fair share of funding from Cardiff Bay
- ✓ Oppose costly and unnecessary local government restructuring
- ✓ Tackle waste to keep council tax down
- ✓ Improve efficiency by sharing services with other public sector partners
- ✓ Identify and implement best practice from local councils across the UK
- ✓ Increase transparency by publishing details of council spending online
- ✓ Give communities a greater say in how their money is spent
- ✓ Make councillors more accessible to those they represent

SUPPORT BUSINESSES

Welsh Conservatives are the party of business, we believe in innovation and entrepreneurship; we will:

- ✓ Purchase more goods and services from local businesses
- ✓ Provide more free parking in town centres
- ✓ Campaign for more flexible approaches to business rates
- ✓ Improve access to advice for start-ups and businesses with potential to grow
- ✓ Invest in marketing to attract new businesses
- ✓ Promote tourism
- ✓ Work with education providers to ensure that the skills needs of businesses are met
- ✓ Consult with businesses prior to making decisions which affect them
- ✓ Improve access to free WiFi in town centres

welshconservatives.com

PROTECT THE ENVIRONMENT

“

Delivering first-class local services and protecting our environment is vital for Welsh communities.

Labour and Plaid-run councils continue to propose large-scale housing developments on our depleting green spaces, whilst hiking council tax and cutting back on regular bin collections.

JANET FINCH-SAUNDERS AM
Welsh Conservative AM for Aberconwy

”

Welsh Conservatives care about the environment and the impact of excessive development on our communities; we will:

- ✓ Promote recycling
- ✓ Ensure that general refuse is collected at least once every fortnight
- ✓ Impose tougher penalties for litter, fly-tipping, graffiti, and dog fouling
- ✓ Protect:
 - community facilities from closure
 - green spaces from unnecessary development
 - playing fields from development
- ✓ Work with communities to prevent flooding to homes and businesses
- ✓ Support sustainability through purchasing more locally produced food for schools and other council services

welshconservatives.com

SUPPORT FUTURE GENERATIONS

Welsh Conservatives believe that every child and young person should be given the opportunity to realise their full potential, no matter what their background; we will:

- ✓ Invest in more free childcare
- ✓ Promote the UN Convention on the Rights of the Child
- ✓ Widen access to high quality, local training and careers advice
- ✓ Improve support for children with additional learning needs
- ✓ Raise standards in our schools
- ✓ Safeguard good schools from closure
- ✓ Protect playing fields from sale
- ✓ Review home to school transport
- ✓ Work with community groups, the police and the third sector to tackle anti-social behaviour

Successive generations of young people have been lost to Labour's mismanagement of our public services.

Through closer working between government and local authorities, we believe every child and young person can be provided the opportunity to succeed - regardless of background.

DARREN MILLAR AM

Welsh Conservative AM for Clwyd West

welshconservatives.com

SAFEGUARD SERVICES FOR THOSE IN NEED

Welsh Conservatives are **passionate about ensuring that everyone in our communities is supported to access the services and support they need; we will:**

- ✓ Provide dignity and security for our older people
- ✓ Protect the most vulnerable and support their families
- ✓ Ensure closer working between social services and the NHS
- ✓ Prioritise independence and choice in social care
- ✓ Promote and celebrate the role of carers in the community
- ✓ Support disabled people to access council services
- ✓ Improve access to social housing for local people

Labour and Plaid Cymru's legacy of neglect has dealt our communities a bad hand.

We believe it is the right of our most vulnerable people to gain timely access to protection and support, which for far too many just isn't happening.

ANGELA BURNS AM

Welsh Conservative AM for Carmarthen West and South Pembrokeshire

welshconservatives.com

HONOUR OUR HEROES

Welsh Conservatives support our armed forces, respect our veterans and honour the memory of the fallen; we will:

- ✔ Provide free access to leisure centres for veterans and those serving in the military
- ✔ Appoint an Armed Forces Champion
- ✔ Uphold the Armed Forces Covenant
- ✔ Support the maintenance of local war memorials
- ✔ Prioritise access to support and housing for veterans with PTSD
- ✔ Work with the third sector to support our veterans

“

Our armed forces routinely put their lives on the line to fight for our country and they deserve proper help, welfare and support on their return.

They make their country proud and the Welsh Conservatives will prioritise supporting and honouring our heroes.

NICK RAMSAY AM

Welsh Conservative AM for Monmouthshire

”

welshconservatives.com

CATCH UP WITH
THE **WELSH
CONSERVATIVES**
ON THE ISSUES THAT
MATTER
TO WALES AND YOU

welshconservatives.com

SICRHEWCH EICH
BOD YN CAEL
Y NEWYDDION
DIWEDDARAF GAN
Y **CEIDWADWYR
CYMREIG** AR Y
MATERION SYDD O
BWYS I **GYMRU AC
I CHI**

welshconservatives.com

ANRHYDEDDU EIN HARWYR

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn cefnogi ein lluoedd arfog, yn parchu ein cyn-filwyr ac yn anrhydeddu'r milwyr a fu farw; byddwn yn:

- ✓ Rhoi mynediad am ddim i ganolfannau hamdden i gyn-filwyr ac i'r rhai hynny sy'n gwasanaethu yn y lluoedd arfog
- ✓ Penodi Hyrwyddwr Lluoedd Arfog
- ✓ Cynnal Cyfamod y Lluoedd Arfog
- ✓ Cefnogi'r gwaith o gynnal a chadw cofebion rhyfel lleol
- ✓ Blaenoriaethu mynediad at gymorth a thai i gyn-filwyr sydd yn dioddef Anhwyllder Straen Wedi Trawma
- ✓ Gweithio gyda'r trydydd sector i gefnogi ein cyn-filwyr

“

Mae ein lluoedd arfog yn rhoi eu bywydau ar y lein i ymladd dros ein gwlad, ac maen nhw'n haeddu'r cymorth, y lles a'r gefnogaeth briodol ar ôl dod adref.

Maen nhw'n gwneud eu gwlad yn falch, a bydd y Ceidwadwyr Cymreig yn sicrhau bod cefnogi ac anrhydeddu ein harwyr yn cael blaenoriaeth.

NICK RAMSAY AM

AC y Ceidwadwyr Cymreig dros Sir Fynwy

”

welshconservatives.com

DIOGELU GWASANAETHAU AR GYFER Y RHAI HYNNY SYDD MEWN ANGEN

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn teimlo'n angerddol ynghylch sicrhau bod pawb yn ein cymunedau yn cael mynediad at y gwasanaethau a'r cymorth sydd eu hangen; byddwn yn:

- ✓ Darparu urddas a diogelwch ar gyfer ein pobl hŷn
- ✓ Amddiffyn y mwyaf agored i niwed a chefnogi eu teuluoedd
- ✓ Sicrhau y bydd y GIG a gwasanaethau cymdeithasol yn gweithio'n agosach gyda'i gilydd
- ✓ Blaenoriaethu annibyniaeth a dewis mewn gofal cymdeithasol
- ✓ Hyrwyddo a dathlu rôl gofalwyr yn y gymuned
- ✓ Cefnogi pobl anabl i gael mynediad at wasanaethau'r cyngor
- ✓ Gwella mynediad i dai cymdeithasol ar gyfer pobl leol

Mae etifeddiaeth Llafur a Phlaid Cymru o esgeulustod wedi rhoi tro gwael i'n cymunedau.

Rydym yn credu bod gan ein pobl sydd fwyaf agored i niwed yr hawl i gael mynediad amserol i amddiffyniad a chefnogaeth, ond i lawer gormod o bobl, dydy hyn ddim yn digwydd.

ANGELA BURNS AC

AC y Ceidwadwyr Cymreig dros Orllewin
Caerfyrddin a De Sir Benfro

welshconservatives.com

CEFNOGI CENEDLAETHAU'R DYFODOL

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn credu y dylai pob plentyn a pherson ifanc gael y cyfle i wireddu eu potensial yn llawn, waeth beth yw eu cefndir; byddwn yn:

- ✓ Buddsoddi mewn mwy o ofal plant am ddim
- ✓ Hyrwyddo Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar hawliau'r plentyn
- ✓ Gwella mynediad i gyngor gyrfaoedd a hyfforddiant lleol o safon
- ✓ Gwella'r gefnogaeth i blant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol
- ✓ Codi safonau yn ein hysgolion
- ✓ Diogelu ysgolion rhag cau
- ✓ Gwarchod caeau chwarae rhag cael eu gwerthu
- ✓ Adolygu cludiant o'r cartref i'r ysgol
- ✓ Gweithio gyda grwpiau cymunedol, yr heddlu a'r trydydd sector i fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol

“

Mae cenedlaethau olynol o bobl ifanc wedi cael eu colli yn sgil camreoli Llafur ein gwasanaethau cyhoeddus.

Drwy sicrhau bod awdurdodau lleol a'r llywodraeth yn gweithio'n agosach gyda'i gilydd, rydym yn credu y gellir rhoi'r cyfle i lwyddo i bob pob plentyn a pherson ifanc - waeth beth yw eu cefndir.

DARREN MILLAR AC

AC y Ceidwadwyr Cymreig dros Orllewin Clwyd

”

welshconservatives.com

AMDDIFFYN YR AMGYLCHEDD

“

Mae darparu gwasanaethau lleol o'r radd flaenaf ac amddiffyn ein hamgylchedd yn bwysig iawn i gymunedau yng Nghymru.

Mae cynghorau sydd yn cael eu rhedeg gan Lafur a Phlaid yn parhau i gyflwyno ceisiadau cynllunio i adeiladu datblygiadau tai mawr ar ein mannau gwyrdd, ac ar yr un pryd, yn codi'r dreth gyngor ac yn cwtdgi casgliadau bin rheolaidd.

JANET FINCH-SAUNDERS AC
AC y Ceidwadwyr Cymreig dros Aberconwy

”

Mae'r **Ceidwadwyr Cymreig yn gofalu am yr amgylchedd ac yn pryderu am effaith gwaith datblygu gormodol ar ein cymunedau**; byddwn yn:

- ✓ Hyrwyddo ailgylchu
- ✓ Sicrhau bod gwastraff cyffredinol yn cael ei gasglu o leiaf unwaith bob pythefnos
- ✓ Gosod cosbau llymach mewn perthynas â sbwriel, tipio anghyfreithlon, graffiti a baw cŵn
- ✓ Amddiffyn:
 - cyfleusterau cymunedol rhag cau
 - mannau gwyrdd rhag gwaith datblygu diangen
 - caeau chwarae rhag gwaith datblygu
- ✓ Gweithio gyda chymunedau i atal llifogydd i gartrefi a busnesau
- ✓ Cefnogi cynaliadwyedd trwy brynu mwy o fwyd sydd wedi'u cynhyrchu'n lleol ar gyfer ysgolion a gwasanaethau cyngor eraill

welshconservatives.com

DARPARU GWERTH AM ARIAN AC ATEBOLRWYDD

Mae'r **Ceidwadwyr Cymreig** yn credu mewn trethi isel a gwasanaethau effeithlon o safon; byddwn yn:

- ✓ Ymladd dros ein cyfran deg o arian o Fae Caerdydd
- ✓ Gwrthwynebu'r gwaith o ailstrwythuro llywodraeth leol, sy'n gostus ac yn ddiangen
- ✓ Mynd i'r afael â gwastraff, i gadw'r dreth gyngor i lawr
- ✓ Gwella effeithlonrwydd drwy rannu gwasanaethau gyda phartneriaid sector cyhoeddus eraill
- ✓ Darganfod a gweithredu arferion gorau cynghorau lleol ar draws y DU
- ✓ Cynyddu tryloywder drwy gyhoeddi manylion gwariant cynghorau ar-lein
- ✓ Rhoi mwy o lais i gymunedau ar sut maen nhw'n gwario eu harian
- ✓ Gwneud cynghorwyr yn fwy hygyrch i'r bobl hynny maen nhw'n eu cynrychioli

CYNGHORI BUSNESAU

Mae'r **Ceidwadwyr Cymreig** yn 'blaid busnes', ac rydym yn credu mewn arloesedd ac entrepreneuriaeth; byddwn yn:

- ✓ Prynu mwy o nwyddau a gwasanaethau oddi wrth fusnesau lleol
- ✓ Creu mwy o lefydd parcio am ddim yng nghanol trefi
- ✓ Ymgyrchu dros agweddau mwy hyblyg yn ymwneud ag ardrethi busnes
- ✓ Gwella mynediad i gyngor ar gyfer busnesau newydd a busnesau sydd â'r potensial i dyfu
- ✓ Buddsoddi mewn marchnata i ddenu busnesau newydd
- ✓ Hyrwyddo twristiaeth
- ✓ Gweithio gyda darparwyr addysg i sicrhau bod anghenion sgiliau busnesau yn cael eu bodloni
- ✓ Ymgynghori â busnesau cyn gwneud penderfyniadau sy'n effeithio arnynt
- ✓ Gwella mynediad am ddim i WiFi yng nghanol trefi

welshconservatives.com

**Mae'r Ceidwadwyr
Cymreig yn credu y dylai
llywodraeth leol gryf ac
effeithiol roi pŵer yn ôl
i chi, a rhoi rheolaeth go
iawn dros eu bywydau
i bobl ar draws Cymru
wrth i ni adael yr Undeb
Ewropeaidd.**

RHAGAIR

Mae'r Ceidwadwyr Cymreig yn credu y dylai llywodraeth leol gryf ac effeithiol roi pŵer yn ôl i chi, a rhoi rheolaeth go iawn dros eu bywydau i bobl ar draws Cymru wrth i ni adael yr Undeb Ewropeaidd.

Cyfarwyddyd, heb os nac oni bai, oedd canlyniad refferendwm yr EU, i newid y ffordd mae ein gwlad yn gweithio a'r bobl mae hi'n gweithio iddynt, am byth.

Roedd yn alwad i wneud Cymru a'r Deyrnas Unedig yn wlad sy'n gweithio i bawb, nid dim ond i'r lleiafrif breintiedig yn ein plith.

Ac wrth i ni drafod perthynas well gyda'r Undeb Ewropeaidd, mae gennym gyfle pwysig i greu gwlad sydd yn gryfach, decach, fwy unedig ac sy'n edrych mwy tuag allan nag erioed o'r blaen.

Mae llywodraeth leol gryf ac effeithiol yn ganolog i'r weledigaeth hon, ac yn hytrach nag ymagwedd ganolog Llafur, o'r brig i lawr, rydym eisiau gweld mwy o leoliaeth a chyfrifoldeb cymdeithasol.

Rydym yn ymddiried mewn pobl i wneud y peth iawn, ac rydym eisiau rhoi rheolaeth go iawn iddynt dros eu bywydau.

Ac rydym yn glir; dylai rôl Llywodraeth Leol roi pŵer yn ôl i chi.

Nid Llywodraeth ganolog ddylai fod yn gyfrifol am reoli pŵer bob amser – rydym eisiau gweld eich cyngor lleol yn darparu gwasanaethau lleol effeithiol sy'n gweithio i bawb.

Yn anffodus, mae cynghorau dan arweiniad Plaid Cymru a Llafur wedi parhau i ddal ein cymunedau yn ôl, gyda difaterwch sydd wedi gweld ein strydoedd mawr yn dirywio, ein mannau gwyrdd

pictiwrésg yn diflannu, a chasgliadau bin rheolaidd yn cael eu cwtogi.

Mae eich awdurdod lleol yn chwarae rôl hynod bwysig wrth lunio llawer o'r gwasanaethau cyhoeddus hanfodol yn eich cymuned, ond mae angen iddynt fod yn fwy atebol ac yn agored i'r bobl maen nhw'n eu gwasanaethu.

Rydym eisiau gweld polisiau yn cael eu datblygu'n lleol, a phenderfyniadau yn cael eu gwneud mor agos â phosibl i chi ac i'ch cymuned.

Rydym yn credu y dylai pob plentyn a pherson ifanc gael y cyfle i wireddu eu potensial llawn – waeth beth yw eu cefndir.

Rydym hefyd eisiau gweld ein cynghorau yn rhoi blaenoriaeth i geisio amddiffyn y bobl fwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas, a chefnogi eu teuluoedd; ac yn anrhydeddu'r rhai hynny sydd wedi gwasanaethu yn ein lluoedd arfog, a sicrhau bod ganddynt y mynediad gorau i'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt.

Mae gan y Ceidwadwyr Cymreig gynllun i ymateb i'r hyn y mae pobl eu heisiau yng Nghymru, a dechrau cyflwyno'r newid y gofynnoch amdano.

Rydym eisiau adeiladu cenedl unedig, cenedl y mae ein plant a'n hwyrion yn falch i'w galw'n gartref.

Dyna'r wlad rydym eisiau ei chreu.

Felly, gadewch i ni ei hadeiladu gyda'n gilydd ar y 4ydd o Fai, trwy bleidleisio dros y Ceidwadwyr Cymreig, a darparu gwasanaethau cyhoeddus a phroses gwneud penderfyniadau lleol ar gyfer ein cymunedau ar draws Cymru.

Andrew RT Davies AC
Arweinydd y Ceidwadwyr Cymreig yng
Nghynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Gwir Anrhydeddus Alun Cairns AS
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

Maniffesto'r Ceidwadwyr Cymreig ar gyfer Llywodraeth Leol

MAI 2017

Ceidwadwyr
Cymreig

Welsh
Conservatives